

**COMPAREIXENÇA DE LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA EN RELACIÓ AL
PROJECTE DE LLEI DEL CANVI CLIMÀTIC (Número d'expedient: 200-00001/11)**

Dr. Javier Martín Vide

Catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Barcelona

Coordinador del Grup d'Experts del Canvi Climàtic de Catalunya (GECCC)

Coordinador científic de l'Observatori Metropolità del Canvi Climàtic (METROBS)

Coordinador Científic del 3er Informe del Canvi Climàtic de Catalunya

Data: dilluns 26 de setembre de 2016, a les 16.30 h

Diputats, diputades

Molt bon dia a tothom.

Abans de tot m'agradaria transmetre l'agraïment de l'entitat que represento per haver fet possible que avui puguem participar en aquest tràmit de compareixences d'un Projecte de Llei de gran interès pel món local i per a la ciutadania en el seu conjunt.

La Federació de Municipis de Catalunya (FMC), associació plural formada per municipis i d'altres ens locals de Catalunya constituïda per a la defensa i la promoció de l'autonomia local, planteja les consideracions generals i correccions sobre el text del Projecte de Llei del Canvi Climàtic de Catalunya següents:

CONSIDERACIONS GENERALS

- 1) Es valora positivament la decisió de plantejar i aprovar una Llei sobre canvi climàtic a Catalunya, atesa la gravetat i complexitat del problema del canvi climàtic i la importància d'actuar tant a nivell regional com local en la mitigació, o reducció de les emissions dels gasos d'efecte hivernacle, causa principal del fenomen, i en l'adaptació a les noves condicions climàtiques, i ambientals, socials i econòmiques derivades d'elles.
- 2) Es considera meritori l'esforç fet per a la identificació de les diferents àrees i sectors de possible afecció i aplicació de la Llei, així com la seva exhaustivitat. Igualment, es valora de forma positiva l'esforç d'integrar el Projecte de Llei en els diferents àmbits de l'administració i socioeconòmics, tractant-se d'una problemàtica reconeguda com a transversal. No obstant això, s'adverteix de la ingerència de l'articulat en sectors productius sensibles i en processos ja regulats, i en particular en l'àmbit municipal, la qual cosa pot causar conflictes d'interessos o de competències, o limitar de forma substancial la seva aplicació real.
- 3) Es vol fer palès que, per tal de ser més efectiva i útil, la Llei sobre canvi climàtic hauria de tenir un text menys reglamentista i, en canvi, més general, breu i simple, amb els fonaments, principis i objectius clars, que podria ser complementada amb normes i reglaments específics en cada àmbit. En particular, crida l'atenció el detall normatiu, i, fins i tot, numèric, sobre impostos, quotes tributàries i tarifes, que sembla més propi d'una normativa d'aplicació de la Llei, revisable cada poc temps, que d'una Llei pròpiament dita. Igualment, la Llei entra en àmbits ja regulats per altres lleis i normatives catalanes o de competència municipal, com el dels residus, la qual cosa pot suposar en el futur conflictes entre lleis.
- 4) Es valoren positivament les referències en el Projecte de Llei als ens locals i municipals (com es comença a fer a l' apartat III del Preàmbul), reconeguts internacionalment com a claus en l'aplicació efectiva de les accions de mitigació i en la presa de les mesures d'adaptació al canvi climàtic. En aquest sentit, sent l'escala local la més propera al ciutadà, els efectes beneficiosos de l'aplicació futura de la Llei, en termes de reducció de la vulnerabilitat i els riscos inherents al

canvi climàtic, solament es podran assolir amb el concurs compromès de les administracions locals. També en termes de mitigació, atès que a Catalunya un percentatge alt de les emissions de CO₂ –el principal gas d'efecte hivernacle- és de procedència urbana, amb origen en el trànsit i el transport, l'edificació i la llar, i d'altres de les anomenades difuses, la reducció d'emissions al país no assolirà els objectius plantejats sense la participació ferma dels municipis.

- 5) Es troben fonamentals, des del punt de vista de l'FMC, les declaracions dels paràgrafs 4rt i 5è de l'apartat IV del Preàmbul (*“La Llei també incideix en aspectes relatius a les administracions locals, cabdals per aconseguir que l'aplicació de les polítiques en matèria de canvi climàtic sigui efectiva. Així, els governs locals de Catalunya, d'acord amb l'article 84.2 de l'Estatut, disposen de competències pròpies en l'àmbit de les polítiques tant de mitigació com d'adaptació al canvi climàtic, i concretament, sobre les matèries següents: l'ordenació i la gestió del territori, l'urbanisme i la disciplina urbanística, la conservació i el manteniment dels béns de domini públic local; la protecció civil i la prevenció d'incendis; la formulació i la gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible, i la regulació, la gestió i la vigilància de les activitats i els usos que es porten a terme a les platges, als rius, als llacs i a la muntanya, entre d'altres.*

La voluntat dels ens locals a Catalunya en la contribució activa a la recerca de solucions als reptes del canvi climàtic, tant pel que fa a la mitigació d'emissions de GEH com pel que fa a l'adaptació als impactes, ha quedat ben palesa amb llur participació en les iniciatives europees del «pacte d'Alcaldes i Alcaldesses» i «Alcaldes i Alcaldesses per l'adaptació», unes iniciatives que suposen l'assumpció del compromís amb els objectius establerts per la Unió Europea a nivell local.”), el reconeixement dels quals exigeix d'una coordinació eficaç i fluida entre la Generalitat de Catalunya i els governos locals.

- 6) Al respecte de la coordinació entre el govern autonòmic i els governos locals de Catalunya, es considera que la Llei ha de contemplar específicament eines i un òrgan col·legiat de coordinació per tal de que les polítiques i accions siguin realment efectives, no es dupliquin i no entrin en conflicte entre elles. El paràgraf 6è de l'apartat IV del Preàmbul sembla una declaració insuficient per tal d'assolir aquest repte de la coordinació.
- 7) Es manifesta l'acord total que la responsabilitat en l'assoliment dels objectius de la Llei ha de ser *“compartida pel conjunt del govern de la Generalitat de Catalunya, dels ens locals, dels sectors productius, dels agents polítics, socials i econòmics, així com de la ciutadania en general”*, tal com diu l'article 1.3.
- 8) Es considera que l'al·lusió específica a l'objectiu de reduir la vulnerabilitat davant de fenòmens meteorològics extrems dels municipis que tinguin la consideració de turístics, a l'article 20.3, pot ser interpretada com a restrictiva o generar greuges comparatius, quan d'altres municipis

sense l'esmentada consideració poden tenir una vulnerabilitat alta davant els mateixos fenòmens.

- 9) Es considera que la referència de l'article 21.2 a reforçar les relacions universitat-ens locals (*"El departament competent en matèria d'universitats del govern de la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb les universitats, han d'impulsar i reforçar les relacions universitat-empresa i universitats-ens locals mitjançant la creació d'espais de trobada, físics i virtuals, i d'un teixit d'agents que l'afavoreixin, per tal de facilitar l'accés al coneixement acadèmic, tècnic i de la recerca en aquests àmbits."*) és vaga i inconcreta, i, fins i tot, té un punt d'irrealitat, quan la manca palesa de recursos de les universitats públiques catalanes és especialment greu en el conjunt de l'Estat i limita molt la projecció ciutadana de les universitats.
- 10) Es comparteix la menció a promoure conjuntament, entre el govern de la Generalitat i les administracions locals, accions de sostenibilitat i salut pública en els àmbits de l'urbanisme i l'habitatge, tal com es diu a l'article 22.2. No obstant això, es considera que la llista d'accions es queda curta, i es podrien contemplar d'altres (regulació del reg urbà en relació a les xarxes de subministrament del país, foment dels bons hàbits personals de sostenibilitat a la llar, elecció de les espècies d'arbres més adequades a les ciutats en relació a la vegetació natural de l'entorn, etc.).
- 11) S'adverteix que la quasi absència de referències a mecanismes de coordinació amb les comunitats autònomes espanyoles i d'altres regions europees, i a l'Estat espanyol al llarg del text, que són obligades per la naturalesa transversal i global de la problemàtica del canvi climàtic, que no coneix fronteres, constitueix, al marge dels conflictes conjunturals entre el govern de Catalunya i el de l'Estat, una greu mancança en l'aplicació efectiva i coordinada de la Llei amb les d'abast regional o estatal. La Llei catalana de canvi climàtic ha d'estar "connectada" amb les normatives similars espanyoles i europees. No es poden plantejar regulacions i actuacions en l'àmbit del medi natural, i en particular de l'atmosfera, sense la coordinació estreta amb les altres administracions, del mateix rang o superior. No n'hi ha prou amb dir '*mitjançant l'aplicació dels mecanismes de col·laboració oportuns*' (article 23.3).
- 12) S'està d'acord en què al Consell Català del Clima hi hagi representants de "*les entitats i les associacions més representatives del món de l'administració local...*", tal com diu l'article 25.3, en coherència amb les declaracions del Preàmbul de la Llei. Cal dir, incidentalment, que en la redacció del reglament d'aquest Consell, el qual establirà la composició i el règim de funcionament del mateix, hauria d'haver representació del món municipal.
- 13) Com no podria ser d'una altra manera, es considera que l'article 27, sobre l'Administració local, és cabdal en la Llei. Cal manifestar el total acord amb els redactats dels articles 27.1 i 27.2, mentre que es considera inconcreta la darrera frase de l'article 27.3, que fa referència al

finançament necessari per a l'execució de les mesures contemplades als plans municipals en relació amb les polítiques sobre el canvi climàtic (“Aquest finançament pot ser complementat també mitjançant l’aportació econòmica de la Generalitat de Catalunya”).

- 14) Sembla conseqüent amb l’esperit proactiu que ha de tenir la Llei que el govern de la Generalitat insti “*les administracions locals, les universitats i els centres de recerca perquè implementin mesures equivalents a les descrites [d’exemplificació de l’administració pública] en llurs infraestructures, equipaments i serveis*”, tal com diu l’article 28.4.
- 15) Es considera lògic que l’article 29.a), per el qual es faculta el govern de la Generalitat de Catalunya a declarar com a obres d’interès públic certes infraestructures d’energies renovables, que les compensacions per als territoris que acullen les infraestructures siguin no només per els municipis que les acullen, sinó també per d’altres confrontants o pròxims.
- 16) S’està d’acord amb l’article 30.1.d), sobre el suport de la Generalitat de Catalunya vers el món local amb l’objectiu que mantingui el seu compromís amb les iniciatives europees i internacionals en l’àmbit de la Llei. No obstant això, aquest suport sembla ser només institucional.
- 17) Es considera també que l’article 32 és fonamental per l’aplicació de la Llei i que li manca concreció a l’hora d’especificar els mecanismes *ad hoc* de coordinació entre les administracions catalana i municipals. Realment es pensa que els mecanismes de coordinació existents són suficients? I la no menció en el cos de la Llei als ens supramunicipals, com és el cas de l’Àrea Metropolitana de Barcelona, que acull gairebé a la meitat de la població catalana i que genera més del 50% de les emissions de gasos d’efecte hivernacle?
- 18) Atès que molts municipis, especialment els més grans en nombre d’habitants tenen una experiència aquilatada en temes de difusió del coneixement i sensibilització en l’àmbit de la sostenibilitat i el canvi climàtic, es proposa afegir una referència al món municipal, quant a les tasques esmentades, al text dels articles 50.2 i 50.3.
- 19) Es proposa incloure al text de la Llei, per exemple, al Preàmbul IV, paràgraf 3, una referència explícita a l’Observatori Metropolità del Canvi Climàtic (METROBS) de l’Àrea Metropolitana de Barcelona, fòrum d’intercanvi científic i de coneixement entre el món de la ciència del canvi climàtic i els municipis, amb un conjunt de treballs sobre mitigació i adaptació al canvi climàtic a l’AMB (veure <http://www.amb.cat/s/web/medi-ambient/sostenibilitat/canvi-climatic/projectes-i-adhesions.html#box4>).

CORRECCIONS

- Preàmbul, par.2, lín.5: Resulta impropï parlar de l'escalfament global com 'un concepte holístic', és un fet.
- Preàmbul, par.3, lín.2: Són les concentracions de 'CO₂' i no del conjunt dels 'GEH' les que han ultrapassat ja les 400 ppm.
- Preàmbul, par.4, lín.7: És un error físic elemental dir que la fosa del gel marí contribueix a la pujada del nivell del mar. És la fosa del 'gel continental' el que contribueix a l'augment del nivell del mar.
- Preàmbul, par.4, lín.15-17: L'any 2010 ja no és el més càlid, sinó el 2015. Segons les dades disponibles a data de principis de setembre de 2016, podria ser aquest any el més càlid.
- Preàmbul, par.5: Haurien d'actualitzar-se les dades de temperatura, precipitació i temperatura del mar amb el *Tercer Informe del Canvi Climàtic de Catalunya*, ja enllestit i en premsa.
- Preàmbul, III, par.7: Cal afegir l'any de referència de les dades.
- Preàmbul, III, par.últim: Hi ha una barreja de qüestions competencials ambientals i econòmiques, que fan el paràgraf confús.

Moltes gràcies.